

**Utvecklingsmedel till kommunerna i syfte att förstärka
kvinnojoursverksamheten och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta
kvinnor och barn som bevittnar våld**

2 bilagor

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att 109 000 000 kronor skall utbetalas årligen under år 2007 och 2008 i syfte att förstärka kvinnojoursverksamheten och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och deras barn på lokal nivå, exempelvis genom kvinno- och brottsofferjoursverksamhet. Av dessa medel disponerar Socialstyrelsen totalt 1 500 000 kronor för uppdraget. Kostnaderna skall belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 18:1 Bidrag till utvecklingen av socialt arbete m.m., anslagspost 4. Medlen skall utbetalas till och fördelas av länsstyrelserna till kommunerna i enlighet med riktlinjerna i *bilaga 1*. Fördelningen av utvecklingsmedlen per länsstyrelse framgår av *bilaga 2*.

Socialstyrelsen skall i samverkan med länsstyrelserna verka för ett gemensamt ansökningsförfarande. Socialstyrelsen skall bistå länsstyrelserna med kunskapsstöd samt ha det övergripande ansvaret att på nationell nivå följa upp och utvärdera satsningen och dess effekter. Medel som inte har utbetalats av länsstyrelserna skall återbetalas till Socialstyrelsen senast den 1 februari 2009.

Syftet är en långsiktig satsning och under förutsättning att riksdagen antar regeringens förslag kommer länsstyrelserna att få i uppdrag att årligen besluta om och fördela medel till kommunerna i detta syfte. Regeringen avser att återkomma med villkor och summa för år 2009 och följande år.

Ärendet

Riksdagen har den 21 december 2006 antagit vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen för år 2007 (prop. 2006/07:1). Regeringen aviserade

ytterligare 20 miljoner kronor för kvinnojoursverksamhet utöver de medel som redan avsatts för att stödja socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor. Regeringen har den 16 januari 2007 till riksdagen överlämnat propositionen (2006/07:38) om socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor. Regeringen bedömer att det krävs en ambitionshöjning för att förbättra och kvalitetsutveckla socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld. I syfte att stimulera intensifierade insatser på lokal nivå tilldelas kommunerna medel i enlighet med särskilda villkor, se [bilaga 1](#).

Nationell uppföljning och utvärdering

På nationell nivå skall Socialstyrelsen i samverkan med länsstyrelserna ansvara för att följa upp och utvärdera satsningen med utgångspunkt i de mål som satts upp samt analysera dess resultat. Socialstyrelsen skall i samverkan med länsstyrelserna ta fram gemensamma anvisningar med ansökningsblankett för kommunerna. Socialstyrelsen skall även biträda länsstyrelserna med kunskapsstöd.

Socialstyrelsen skall redovisa hur målen, som framgår av bilagan, har uppfyllts samt vilket resultat som uppnåtts. I den mån Socialstyrelsen gör bedömningen att målen inte är uppfyllda skall orsakerna till detta belysas. Av redovisningen skall även framgå eventuella brister i socialtjänstens hantering och förslag till åtgärder för att komma tillrätta med dessa. Vidare skall framgå hur mycket av medlen som har beviljats och utbetalats samt hur mycket som använts till länsstyrelsernas administration. Av redovisningen skall framgå med hur stor del kommunerna medverkat i finansieringen av verksamheten samt att de inte minskat redan avsatta medel på det aktuella området. Det skall även framgå på vilket sätt kommunerna bidragit till att stödja de ideella frivilligorganisationernas ordinarie arbete och hur många nya verksamheter som etablerats samt resultaten av dessa insatser.

Vid uppföljning och utvärdering av satsningen skall Socialstyrelsen samråda med Brottsoffermyndigheten, Nationellt kunskapscenter för frågor om mäns våld mot kvinnor samt Sveriges kommuner och landsting. Även de ideella frivilligorganisationer som berörs skall involveras i utvärderingsprocessen.

Uppdraget skall slutredovisas senast den 1 juni 2009. En delrapport skall lämnas senast den 1 juli 2008.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Jessica Lundahl

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Finansdepartementet/Länsstyrelseenheten
Finansdepartementet/Kommunalekonomiska enheten
Justitiedepartementet/Kriminalpolitiska enheten
Integrations- och Jämställdhetsdepartementet/Jämställdhetsenheten
Regeringskansliets förvaltningsavdelning – Ekonomiavdelningen
Regeringens internrevision
Länsstyrelserna
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten
Riksrevisionen
Socialutskottet
Sveriges Kommuner och Landsting
Brottsofferjourernas Riksförbund (BOJ)
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS)
Sveriges kvinnojourers riksförbund (SKR)

Socialdepartementet

Regeringens riktlinjer för fördelning av medlen till kommunerna i syfte att förstärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld

Övergripande mål för satsningen

- Våldsutsatta kvinnor som söker stöd och hjälp skall få det oavsett i vilken kommun de bor.
- Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld skall förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommunernas arbete skall bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat.
- Kvinnojours- och eller brottsofferjourns verksamheten på lokal nivå skall stärkas och vid behov skall nya ideella frivilligorganisationer som arbetar med att stödja våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld etableras.

Riktlinjer

För att öka kommunernas förutsättningar att leva upp till den ambitionshöjning som regeringen presenterar i propositionen Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor (prop. 2006/07:38) tilldelas kommunerna särskilda utvecklingsmedel. Dessa skall användas för att förstärka och kvalitetsutveckla kvinnojournsverksamhet på lokal nivå, såväl kommunal som ideell, och får inte användas som en ersättning för de resurser som kommunen redan satsar eller planerar att satsa inom området. Ideella frivilligorganisationer, t.ex. kvinno- och brottsofferjourer, som arbetar med stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld har en viktig roll och kan när det finns behov utföra den enskilda insatsen som socialnämnden beslutat. Kommunen förväntas inom ramen för satsningen dels stödja frivilligorganisationernas ordinarie verksamhet, dels verka för att den kan utvecklas samt stimulera nya frivilligorganisationer att starta verksamhet där sådan inte redan finns.

Socialnämnden skall fatta formella biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 eller 2 § socialtjänstlagen (2001:453) i samband med handläggning av ärenden som rör insatser till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld.

Idag görs inte alltid detta. Det är också viktigt att kommunen noga följer upp och utvärderar de beslutade insatserna. Dokumentation, uppföljning och utvärdering samt kvalitetsutveckling av verksamheten för att stödja och hjälpa våldsutsatta kvinnor och deras barn skall förbättras. Regeringen anser att det skall finnas tillgång till skyddat boende för alla kvinnor som behöver, bl.a. för kvinnor med missbruksproblem, kvinnor med funktionshinder, kvinnor med utländsk bakgrund samt äldre kvinnor. Det är också viktigt att samarbetet inom och mellan kommunerna samt mellan kommunen och de ideella frivilligorganisationerna ökar och utvecklas.

Ansökan om utvecklingsbidrag

För att kommunen skall kunna ta del av utvecklingsbidraget skall den lämna en ansökan till länsstyrelsen. Ansökan skall avse åren 2007 och 2008. Utbetalning sker för ett år i taget. Under förutsättning att riksdagen godkänner de medel som regeringen avsätter under kommande år kommer satsningen att vara långsiktig.

I ansökan till länsstyrelsen skall kommunen lämna en plan för hur man avser att utveckla sitt arbete med våldsutsatta kvinnor. I detta sammanhang är det viktigt att också lyfta fram barn som bevittnat våld. Planen skall innehålla en beskrivning av nuläget, med problembeskrivning, och ange vilka insatser man avser att vidta för att uppnå de övergripande målen med satsningen. Vidare skall framgå av planen hur man avser att dokumentera och följa upp det arbete och de insatser som man vill finansiera med utvecklingsmedlen samt vilka effekter man vill uppnå. Av ansökan skall tydligt framgå på vilket sätt man avser att stödja frivilligorganisationernas ordinarie arbete och verka för att nya verksamheter etableras där det finns behov. Kommunen skall åta sig att för länsstyrelsen redovisa de uppgifter som behövs för att en effektiv uppföljning och utvärdering skall kunna genomföras.

För att möjliggöra en ändamålsenlig utvärdering och uppföljning skall Socialstyrelsen i samverkan med länsstyrelserna ta fram gemensamma anvisningar med ansökningsblankett för kommunerna. För att täcka länsstyrelsernas administrationskostnader bedömer regeringen att vissa medel behöver tas i anspråk för detta, dock högst fem procent av tilldelade medel inom ramen för respektive länsstyrelse.

Bakgrund

I juni 2006 överlämnade Utredningen om socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor sitt betänkande Att ta sitt ansvar – socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor (SOU 2006:65). Utredaren konstaterade att trots att socialtjänsten på flera håll har utvecklat sitt sociala arbete och sina insatser på detta område finns det alltför oacceptabla brister. Regeringen anser att varje våldsutsatt kvinna som är i behov av stöd och hjälp måste kunna få detta oavsett i vilken kommun hon är bosatt. I detta

sammanhang är det också viktigt att lyfta fram de barn som bevittnar våld. Regeringen har i januari 2007 överlämnat propositionen Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor (prop. 2006/07:38). Regeringen föreslår en skärpning av socialtjänstlagen så att socialnämndens åliggande att ge brottsoffer stöd och hjälp framgår än tydligare. Ändringarna innebär bland annat att socialnämnden skall, istället för som tidigare bör, särskilt beakta att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld kan vara i behov av stöd och hjälp. Den föreslagna lagändringen beräknas kunna träda i kraft den 1 juli 2007. För att komplettera den lagändring som föreslås vill regeringen vidta en rad andra åtgärder i syfte att bygga en heltäckande struktur som stärker stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld. Det handlar bl.a. om stöd för tillämpningen av lagstiftningen, förbättrat kunskapsstöd och förstärkt tillsyn.

Fördelning av utvecklingsmedel per länsstyrelse samt Socialstyrelsen

Medel att fördela (kr) 109 000 000

	2007	2008
Stockholm	22 763 000	22 763 000
Uppsala	3 640 000	3 640 000
Södermanland	3 126 000	3 126 000
Östergötland	4 966 000	4 966 000
Jönköping	3 937 000	3 937 000
Kronoberg	2 134 000	2 134 000
Kalmar	2 780 000	2 780 000
Gotland	681 000	681 000
Blekinge	1 800 000	1 800 000
Skåne	14 062 000	14 062 000
Halland	3 431 000	3 431 000
Västra Götaland	18 277 000	18 277 000
Värmland	3 251 000	3 251 000
Örebro	3 268 000	3 268 000
Västmanland	3 114 000	3 114 000
Dalarna	3 277 000	3 277 000
Gävleborg	3 277 000	3 277 000
Västernorrland	2 901 000	2 901 000
Jämtland	1 509 000	1 509 000
Västerbotten	3 062 000	3 062 000
Norrbottn	2 994 000	2 994 000
Socialstyrelsen	750 000	750 000
Totalt	109 000 000	109 000 000